

Deklaracija o primjeni načela otvorene znanosti na Sveučilištu u Zadru

U svrhu razvoja znanstvene izvrsnosti na *Sveučilištu u Zadru*, podizanja kvalitete znanstvene produktivnosti, promocije znanstvenih aktivnosti, osiguravanja dostupnosti rezultata znanstvenih istraživanja, njihove pohrane, zaštite i dugoročnog očuvanja te promocije znanstveno-istraživačkih, popularno-znanstvenih i nastavnih djelatnosti Sveučilišta, u skladu s *Hrvatskom deklaracijom o otvorenom pristupu* od 24. listopada 2012. godine, dokumentom Rektorskog zbora Hrvatske *Vrednovanje znanstveno-istraživačkog rada i promicanje otvorenog pristupa znanstvenim informacijama i istraživačkim podacima* od 21. listopada 2015. godine te preporukom Europske komisije *Recommendation on access to and preservation of scientific information* od 17. srpnja 2012. i 25. travnja 2018. godine, *Amsterdam Call for Action on Open Science* od 5. travnja 2016. godine, *EOSC Deklaracijom (European Open Science Cloud)*, kao i praksom najprestižnijih svjetskih visokoškolskih ustanova, na temelju članka 54 *Statuta Sveučilišta u Zadru*, Senat Sveučilišta u Zadru na svojoj II. redovitoj sjednici održanoj 26. studenoga 2019. godine donosi sljedeću

Deklaraciju o primjeni načela otvorene znanosti

- I. Sveučilište u Zadru polazi od pretpostavke da su znanost i inovacije osnova za ekonomski oporavak te održivi rast i razvoj, a učinkovita znanstvena komunikacija garancija brze razmjene znanja. S tim se ciljem znanost mora temeljiti na pristupačnosti, transparentnosti i čestitosti, osiguravajući pouzdanu suradnju i povezanost kao temelj istraživačke izvrsnosti i optimalne provedbe.
- II. Sveučilište u Zadru podržava preporuke Europske unije i inicijativu *Europske otvorene znanosti (European Open Science – EOS)* za sustavno poticanje znanstvene izvrsnosti i razvoj znanosti, a u cilju unaprjeđivanja učinkovitosti istraživanja, ubrzavanje tempa novih otkrića, omogućavanja interdisciplinarnih istraživanja, promocije znanstvene strogosti i ponovljivosti, unaprjeđivanje kvalitete znanstvene komunikacije, poboljšanje suradnje, promocije znanstvenih aktivnosti i uključivanja javnosti, povećanja ekonomskog i društvenog utjecaja znanstvenih istraživanja i osiguravanja novih mogućnosti za inovacije.
- III. Sveučilište podupire stav da europska znanost treba njegovati zajedničku kulturu dijeljenja publikacija i upravljanja istraživačkim podacima kao ključnim ishodima znanstvenih aktivnosti koje valja optimalno koristiti za dobrobit i razvoj društva i gospodarstva. Sve publikacije i istraživački podaci koji su proizvod znanstvenih aktivnosti financiranih javnim sredstvima trebaju biti u otvorenom pristupu, a iznimke od ovog pravila prihvatljive su samo u specifičnim slučajevima zaštite osobnih podataka, intelektualnog vlasništva, nacionalne sigurnosti i sl.
- IV. Sveučilište u Zadru ističe značaj multidisciplinarnosti i višejezičnosti u znanosti te smatra da svim istraživačima u EU treba osigurati otvoren, ravnopravan i slobodan pristup publikacijama i istraživačkim podacima. Pri tome upravljanje istraživačkim podacima treba biti temeljeno na FAIR načelima pronalaženja, pristupa, interoperabilnosti i ponovnog korištenja (*FAIR Data Principles – findable, accessible, interoperable, reusable*).

- V. U skladu s EOSC Deklaracijom, potpisanom u Bruxellesu 10. srpnja 2017. godine, Sveučilište u Zadru prepoznaje i u potpunosti podržava inicijativu, odobrava njezine namjere i planove transformacije istraživačkoga krajolika u Europi. Sveučilište u Zadru kroz svoja će tijela i sastavnice, institucijske politike i aktivnosti nastojati podržavati, razvijati i na najbolji način implementirati EOS/EOSC inicijativu, potičući dijaloge među znanstvenicima, financijerima, korisnicima i pružateljima usluga, a u cilju izgradnje povjerenja i konsenzusa. Sveučilište će EOS/EOSC promovirati i zagovarati na nacionalnoj i međunarodnoj razini te se prema svojim mogućnostima uključiti u sve buduće europske aktivnosti unutar područja otvorene znanosti.
- VI. Sveučilište u Zadru promiče i primjenjuje načela otvorene znanosti:
- a) objavljujući časopise u otvorenom pristupu putem Morepress platforme;
 - b) objavljujući autorske i uredničke knjige, kao i zbornike radova u otvorenom pristupu putem Morepress platforme;
 - c) osiguravajući infrastrukturu i standardizirane procedure za objavu u otvorenom pristupu različitih vrsta publikacija i istraživačkih podataka putem Repozitorija Sveučilišta u Zadru;
 - d) osiguravajući infrastrukturu i standardizirane procedure za objavu u otvorenom pristupu ocjenskih i drugih radova studenata (završnih, diplomskih, specijalističkih i doktorskih) putem Repozitorija Sveučilišta u Zadru;
 - e) zalažući se za promjene u sustavima vrednovanja koje odražavaju principe i prakse otvorene znanosti, pri čemu se veći značaj daje kvaliteti, a ne količini, a u skladu s preporukama Deklaracije iz San Francisca (DORA) i načelima Leiden Manifesta.
- VII. Radi uporabe postojeće i osiguravanja buduće infrastrukture potrebne za provedbu načela otvorene znanosti u svim segmentima djelovanja Sveučilišta, odgovarajuće službe i uredi uspostaviti će procedure i provoditi konkretne aktivnosti. Repozitorij Sveučilišta u Zadru održava i razvija Sveučilišna knjižnica u Zadru koja provodi edukaciju zaposlenika i studenata Sveučilišta te im osigurava potrebnu podršku.
- VIII. U skladu s načelima otvorene znanosti zaposlenici Sveučilišta u Zadru, posebice oni u znanstveno-nastavnim, umjetničko-nastavnim, suradničkim i nastavnim zvanjima, kao i studenti, dužni su poštivati načela otvorene znanosti i raditi na njihovu promicanju i primjeni u znanstvenom i nastavnom radu.